

[Hans Rasmussen.]

arbejde under de vilkår, forslaget afføder — i forbindelse med de bestemmelser, som iøvrigt findes i de forskellige fags overenskomster. Efter afstemningen må det konstateres, at arbejderne med et stort flertal har ment ikke at kunne gå ind for de i forligsforslaget stillede betingelser, og efter den almindelige fremgangsmåde skulle der jo så, idet forhandlingsvejen er glippet, ikke være andet tilbage end arbejdskampen.

Spørgsmålet om en arbejdskamp i det moderne samfund er blevet stærkt kommenteret, navnlig i radioudsendelserne af udtalelser af de politiske partiers repræsentanter. Næsten samtlige repræsentanter for de borgerlige partier har ikke ladet nogen tvivl herske om, at skulle mæglingforslaget blive nedstemt, ville der øjeblikkelig blive skredet ind fra lovgivningsmagtens side. Jeg skal ikke her i aften komme ind på nogen som helst kritik af de udtalelser, der har været fremsat i radioen; men jeg må nu alligevel sige, at jeg synes godt, de borgerlige partiers repræsentanter kunne have vist noget mådehold og nogen tilbageholdenhed med hensyn til udtalelser om, hvad der skulle ske hvis, mæglingforslaget ikke fik tilslutning fra de to parter. Jeg tror, det på mange arbejdere har virket som en trusel, at der blev sagt, at hvis de forkastede forslaget, var der andre, der straks var parat til at træde hjælpende til. Jeg tror, dette har fremkaldt en stærk aversion såvel overfor behandlingen af mæglingforslaget som overfor selve mæglingforslagets indhold. Man burde have taget i betragtning, at en fri og demokratisk arbejderbevægelse som den danske ikke lader sig true til at stemme efter bestemte retningslinier, og den reaktion, der således er skabt i arbejderbefolkningen imod mæglingforslaget, skyldes i høj grad denne viden om, hvad der skulle ske, hvis forslaget blev forkastet.

De samvirkende Fagforbund har ikke lagt skjul på, at vi gerne så, at de betingelser, som arbejderne kom til at arbejde og virke under i den kommende tid, var blevet bedre; men på den anden side har vi også været så realitetsbetonede, at vi har vurderet stillingen derhen, at vi ikke havde muligheder for gennem frie forhandlinger at skabe et bedre resultat end det foreliggende. Når det drejer sig om krig eller

fred på arbejdsmarkedet, er det helt indlysende, at vi ved vurderingen af, hvor meget der skal ofres for at opnå fremskridt og forbedringer, i høj grad må anlægge en helhedsvurdering.

Jeg skal ikke i aften komme ind på det foreliggende mæglingforslag. Selvom dette forslag har mødt nogen modvind rundt om, er det i hvert tilfælde ikke blevet bestridt, at det indeholder både lønmæssige og sociale fremskridt. Ved tidligere lejligheder, hvor vi har behandlet lignende problemer i det høje ting, har jeg ikke lagt skjul på, at indtil vi fandt en anden og farbar vej for afgørelse af løn- og arbejdsvilkår, måtte vi i dette demokratiske land have muligheder for at anvende aktionsretten, og dette synspunkt har jeg heller ikke ændret. At det moderne samfund i hele sin struktur og opbygning er langt mere kompliceret og langt mere indviklet, end det var for blot 25—30 år siden, er der sikkert ingen som vil bestride. At samfundet ligeledes gennem åbne konflikter rammes ganske anderledes og på anden måde end tidligere, har vi gennem disse konflikter fået mange beviser for. Når vi i fagbevægelsen dog fortsat finder statsindgreb uønskelige, hænger det sammen med bl. a. vort syn på den måde, som vort samfund er opbygget på, og den lovgivning, der har fundet sted, og som det har været muligt efter partistillingen i det høje ting at gennemføre navnlig i efterkrigsperioden.

Selvom et lovforslag, der tager sigte på at gøre mæglingforslaget til lov, er et mindre onde end en gennemførelse af tvungen voldgift, kommer man ikke uden om, at der er tale om tvungne foranstaltninger, som ikke har parternes frie tilslutning. Nu er der dog det formildende træk i dette lovforslag fremfor et lovforslag fra den høje regering om nedsættelse af en tvungen voldgiftsret, at en kendelse afsagt af en tvungen voldgiftsret sikkert ikke på nogen måde ville kunne tilgodese de forskellige fags overenskomster. Man måtte tværtimod regne med, at efter en kendelse afsagt af en tvungen voldgiftsret ville en fri udfoldelse ikke være mulig i det overenskomstområde, der var bundet deraf, og hvad det kunne betyde på de områder, hvor minimallønssystemet er gældende, behøver jeg sikkert ikke at gå